

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

เอกสารประกอบการพิจารณา

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

อ.พ. ๙๔/๒๕๕๘

จัดทำโดย

สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

www.senate.go.th

บทสรุปสำหรับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

(นายมนต์เชียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. เสนอโดยนายมนต์เชียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นเรื่องด่วน โดยมีหลักการ และเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทาน

เหตุผล

เนื่องด้วยปัจจุบันการขอทานมีลักษณะของการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากผู้ซึ่งอาศัยความอ่อนด้อยทางร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ หรือสภาพจิตใจ ของบุคคลอื่น อันส่งผลให้เกิดความเสียหายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ประกอบกับ พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้บุคคล ซึ่งกระทำการใด ๆ ให้ผู้อื่นกระทำการขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รับโทษทางอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครอง สวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนต์เชียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน
๑๖ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑. วันใช้บังคับกฎหมาย

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป (ร่างมาตรา ๒)

๒. บทยกเลิกกฎหมาย

กำหนดให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔
(ร่างมาตรา ๓)

๓. ขอบเขตการใช้บังคับ

กำหนดให้พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรตามศาสนา
นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา (ร่างมาตรา ๔)

๔. บทนิยาม

กำหนดบทนิยามในพระราชบัญญัตินี้ ดังนี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าของคณะผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับในเขต

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่มีใช้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่
ปฏิบัติกรตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

(ร่างมาตรา ๕)

๕. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ

กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๑๖)

๖. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๖.๑ กำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ ในการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

๖.๒ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน พร้อมทั้งกำหนดลักษณะการกระทำ ที่ให้ถือว่าเป็นการขอทาน ดังนี้

(๑) การขอทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวาจา ข้อความ หรือแสดงกิริยาอาการใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้ โดยมิได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใด หรือด้วยทรัพย์สินใด แต่ไม่รวมถึงการขอทานตามสัญญาติมิตร หรือการเรียกรไ้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกร

(๒) การกระทำใดเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความสงสารและมอบทรัพย์สินให้ โดยมิได้ มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใดหรือด้วยทรัพย์สินใด

(ร่างมาตรา ๗)

๖.๓ กำหนดให้การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ โดยขอรับทรัพย์สินจากผู้ชมหรือผู้ฟังจะสมัครใจให้ มิให้ถือว่าเป็นการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้ที่ประสงค์จะเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในลักษณะดังกล่าว ต้องแจ้งต่อ เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ และการเล่นหรือการแสดงความสามารถเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะ หรือประเพณีท้องถิ่น ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในงานรื่นเริง สาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในงานอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้กระทำได้โดยไม่ต้องแจ้ง แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๘ และมาตรา ๙)

๖.๔ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ทำการขอทานเป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนวิกลจริต คนพิการ หรือทุพพลภาพ ผู้เจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดูและไม่มี ทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรือผู้ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ถือเป็นคนไร้ที่พึ่งและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ร่างมาตรา ๑๐)

๖.๕ บทกำหนดโทษและการเปรียบเทียบปรับ

๖.๕.๑ กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในความผิดต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ผู้ใดกระทำการขอลาโดยฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๑)

(๒) ผู้ใดใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน ยุงส่งเสริม หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใดให้ผู้อื่นขอลา หรือนำบุคคลอื่นมาเป็นประโยชน์ในการขอลาของตน และกำหนดให้ต้องระวางโทษหนักขึ้นถ้าเป็นการกระทำตามที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๒)

(๓) ผู้ใดเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘ โดยไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๓)

(๔) ผู้ซึ่งเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘ และได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งตามมาตรา ๙ วรรคสอง แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๙ (ร่างมาตรา ๑๔)

๖.๕.๒ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาสังคมฯ มอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้อถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๕)

บทวิเคราะห์ข้อดีและข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอลา

พ.ศ.

ข้อดีของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

เนื่องด้วยปัจจุบันการขอลามีลักษณะของการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากผู้ซึ่งอาศัยความอ่อนด้อยทางร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ หรือสภาพจิตใจของบุคคลอื่น อันส่งผลให้เกิดความเสียหายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ประกอบกับพระราชบัญญัติควบคุมการขอลา พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับ

การสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้บุคคลซึ่งกระทำการใด ๆ ให้ผู้อื่นกระทำการขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รับโทษทางอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ข้อสังเกตของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

ตามร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ปรากฏตามร่างบทกำหนดโทษ มาตรา ๑๔ มีข้อความ ดังนี้

“มาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๙ วรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

อนึ่ง มีข้อสังเกตว่า ความในร่างบทกำหนดโทษ มาตรา ๑๔ ที่ได้บัญญัติว่า “ผู้ซึ่งได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่น” นั้น ควรบัญญัติเป็น “ผู้ซึ่งได้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น” ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสอดคล้องกันกับความในร่างมาตรา ๕ บทนิยามคำว่า “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” และร่างมาตรา ๙

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. เสนอโดย นายมณฑิร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในราชการวงงานนิติบัญญัติ โดยมุ่งเน้นสารประโยชน์ในเชิงอ้างอิงเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ปฏิบัติหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พฤศจิกายน ๒๕๕๘

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายณัฐ ผาสุ	รองเลขาธิการวุฒิสภา
นางสาวสุภางค์จิตต์ ไตรเทพพิสัย	ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นายสุชาติ พันทองคำ	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๒
นายโสภณ ชาติบุษย์จาร์	นิติกรชำนาญการพิเศษ
นางสาวพันธุ์ทิพา หอมทิพย์	วิทยากรปฏิบัติการ
นางสิริกัญย์ ส่องแสง	เจ้าพนักงานธุรการอาวุโส
นางสาวรัตติกาลญัตต์ น้อยนวม	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นายพัลลภ วงศ์พานิช	เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลชำนาญงาน

กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๘๒๘๖

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

บทสรุปสำหรับสมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ ก

ส่วนที่ ๑ ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) ๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

- บทความประเด็นปัญหาสังคม เรื่อง ปัญหาคนขอทานในสังคมไทย - ๑ -

- รายงานสถานการณ์ปัญหาเด็กขอทานรอบปี ๒๕๕๘ - ๑๐ -

ภาคผนวก

(๑) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสถานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ) (๑)

(๒) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ควบคุมการขอทาน พ.ศ. (๑๑)

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมาและสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาและสาระสำคัญ

ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนเฑียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. เสนอโดยนายมนเฑียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๕๘ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุม สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๑/๒๕๕๘ วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เป็นเรื่องด่วน

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทาน

๑.๒ เหตุผล

เนื่องด้วยปัจจุบันการขอทานมีลักษณะของการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบ ด้วยกฎหมาย จากผู้ซึ่งอาศัยความอ่อนด้อยทางร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ หรือสภาพจิตใจ ของบุคคลอื่น อันส่งผลให้เกิดความเสียหายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ประกอบกับ พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้บุคคล ซึ่งกระทำการใด ๆ ให้ผู้อื่นกระทำการขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รับโทษทางอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครอง สวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนเฑียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

.....

๒. ชื่อร่างพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑)

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.”

๓. คำปรารภ

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทาน

๔. วันใช้บังคับกฎหมาย (ร่างมาตรา ๒)

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

๕. บทยกเลิกกฎหมาย (ร่างมาตรา ๓)

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔

๖. ขอบเขตการใช้บังคับ (ร่างมาตรา ๔)

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับกับการปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรตามศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา

๗. บทนิยาม (ร่างมาตรา ๕)

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าของคณะผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับในเขต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่มีชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายอมรเชียร บุญคำปป์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด กบคณนะ เป็นผู้เสนอ)

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

๘. บทรักษาการตามพระราชบัญญัติ (ร่างมาตรา ๑๖)

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

๙. เนื้อหาของร่างพระราชบัญญัติ

๙.๑ กำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ ในการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

มาตรา ๖ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบ ในการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้

๙.๒ กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน พร้อมทั้งกำหนดลักษณะ การกระทำที่ถือถือว่าเป็นการขอทาน ดังนี้

(๑) การขอทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวาจา ข้อความ หรือแสดงกิริยาอาการใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใด หรือด้วยทรัพย์สินใด แต่ไม่รวมถึงการขอกันฐานญาติมิตร หรือการเรียกรไต่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกร

(๒) การกระทำใดเพื่อให้อื่นเกิดความสงสารและมอบทรัพย์สินให้ โดยมีได้ มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใดหรือด้วยทรัพย์สินใด

(ร่างมาตรา ๗)

มาตรา ๗ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขอทาน

(๑) การขอทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวาจา ข้อความ หรือแสดงกิริยาอาการใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใด หรือด้วยทรัพย์สินใด แต่ไม่รวมถึงการขอกันฐานญาติมิตร หรือการเรียกรไต่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกร

(๒) การกระทำใดเพื่อให้อื่นเกิดความสงสารและมอบทรัพย์สินให้ โดยมีได้ มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใดหรือด้วยทรัพย์สินใด

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนตรี บุญจรัส สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น เป็นผู้เสนอ)

๙.๓ กำหนดให้การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ โดยขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ชมหรือผู้ฟังจะสมัครใจให้ มิให้ถือว่าเป็นการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ผู้ที่ประสงค์จะเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในลักษณะดังกล่าว ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน พร้อมทั้งกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ และการเล่นหรือการแสดงความสามารถเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะ หรือประเพณีท้องถิ่น ทั้งนี้ เว้นแต่เป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในงานอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดให้กระทำได้โดยไม่ต้องแจ้ง แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๘ และมาตรา ๙)

มาตรา ๘ การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ โดยขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ชมหรือผู้ฟังจะสมัครใจให้ มิให้ถือว่าเป็นการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙

มาตรา ๙ ผู้ใดประสงค์จะเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ ตามมาตรา ๘ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ และการเล่นหรือการแสดงความสามารถเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะ หรือประเพณีท้องถิ่นได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนักขัตฤกษ์ หรือในงานอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้กระทำได้โดยไม่ต้องแจ้ง แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

๙.๔ กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ทำการขอทานเป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนวิกลจริต คนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้เจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดูและไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรือผู้ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ถือเป็นคนไร้ที่พึ่ง และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ร่างมาตรา ๑๐)

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้ที่ทำการขอทานเป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ คนพิการ หรือทุพพลภาพ ผู้เจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดูและไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรือผู้ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ถือเป็นคนไร้ที่พึ่งและได้รับความคุ้มครอง ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

๙.๕ บทกำหนดโทษและการเปรียบเทียบปรับ

๙.๕.๑ กำหนดบทกำหนดโทษทางอาญาในความผิดต่าง ๆ ดังนี้

(๑) ผู้ใดกระทำการขอทานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ผู้ใดใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน ยุงส่งเสริม หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใด ให้ผู้อื่นขอทาน หรือนำบุคคลอื่นมาเป็นประโยชน์ในการขอทานของตน และกำหนดให้ต้องระวางโทษหนักขึ้นถ้าเป็นการกระทำตามที่กำหนด (ร่างมาตรา ๑๒)

มาตรา ๑๒ ผู้ใดใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน ยุงส่งเสริม หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใดให้ผู้อื่นขอทาน หรือนำบุคคลอื่นมาเป็นประโยชน์ในการขอทานของตน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความผิดดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(๑) กระทำต่อบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

(๒) กระทำต่อผู้สูงอายุ ผู้เจ็บป่วย คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือหญิงมีครรภ์

(๓) ร่วมกันกระทำหรือกระทำกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๔) กระทำโดยนำผู้อื่นจากภายนอกราชอาณาจักรให้มาขอทานในราชอาณาจักร

(๕) กระทำโดยผู้ปกครองดูแลของผู้ที่ทำการขอทาน

(๖) กระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลหรือให้คำปรึกษาบุคคล ตาม (๑) หรือ (๒)

(๘) กระทำโดยใช้กำลังบังคับต่อผู้ที่ทำการขอทานหรือกระทำต่อบุคคล ในครอบครัวของผู้ที่ทำการขอทาน

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) (๒) (๓) และ (๕) ไม่ใช่บังคับกับการกระทำ ระหว่างบุพการีและผู้สืบสันดานโดยมิได้มีลักษณะเป็นการบังคับหรือชูเชิญ

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายสมณเชียร บุญตัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด กบคณ เป็นผู้เสนอ)

(๓) ผู้ใดเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘ โดยไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (ร่างมาตรา ๑๓)

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘ โดยไม่แจ้งตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

(๔) ผู้ซึ่งเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘ และได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งตามมาตรา ๙ วรรคสอง แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๙ (ร่างมาตรา ๑๔)

มาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่งได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๙ วรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

๙.๕.๒ กำหนดให้บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมพัฒนาสังคมฯ มอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ร่างมาตรา ๑๕)

มาตรา ๑๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ส่วนที่ ๒

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

บทความประเด็นปัญหาสังคม เรื่อง ปัญหาคนขอทานในสังคมไทย*

ปัญหาสังคม หมายถึง สภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วส่งผลกระทบต่อคนจำนวนมาก ในสังคมและคนในสังคมส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นปัญหาและสมาชิกเหล่านั้นเห็นพ้องต้องกันว่า ควรมีการแก้ไขสภาวะการณ์นั้นในรูปของการกระทำร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไปหรือบรรเทา และปัญหาสังคมจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเห็นของกลุ่มคนในแต่ละช่วงเวลา "ขอทาน" เป็นบุคคลที่ ดำรงชีวิตโดยขอรับบริจาคเศษเงินของผู้ที่สัญจรไปมา ขอทานชนิดที่ขอเงินและร้องรำทำเพลงด้วย จะเรียกว่า "วงษ์พุก" มักพบในที่คนสัญจรพลุกพล่าน เช่น ตลาด สะพานลอย ลักษณะทั่วไปขอทาน จะแต่งตัวโทรมด้วยเสื้อผ้าเก่า ๆ หรือ ขาดวิน ดูเป็นที่น่าสงสาร และมีขัน หรือ อุปกรณ์ เพื่อรับเงินบริจาคบางคนก็เป็นคนพิการ ซึ่งไม่สามารถทำมาหากินอย่างอื่นได้ คงไม่มีใครอยากเห็น ภาพของเด็ก คนพิการ หรือผู้ยากไร้อื่น ๆ ต้องมานั่งขอทานตามสะพานลอยหรือแหล่งชุมชนต่างๆ เป็นแน่ แต่ก็คงปฏิเสธไม่ได้ว่าภาพดังกล่าวยังคงมีให้เห็นได้อย่างเคลื่อนไหวในสังคมปัจจุบัน สาเหตุของอาชีพขอทานนั้นเกิดจาก ๒ สาเหตุหลักคือ เป็นผู้ยากไร้ ไม่มีที่อยู่อาศัยและไร้ญาติ ต้องหาเลี้ยงชีพแต่ไม่สามารถประกอบอาชีพสามัญได้ และสาเหตุที่เป็นปัญหาทางสังคมเป็นอย่างมาก คือ กระบวนการค้ามนุษย์ เป็นการลักพาตัวเด็กมาเป็นขอทาน ซึ่งมีการทำร้ายร่างกายถึงขั้นตัดอวัยวะ ซึ่งทำให้เป็นที่น่าเวทนา สงสารในสายตาของผู้คน เป็นธุรกิจโดยการให้เด็กไปขอทาน และให้นำเงินที่ได้มาให้ผู้บงการ ซึ่งเป็นการผิดกฎหมายและส่งผลกระทบต่อสังคมเป็นอย่างมาก

เด็กขอทานมาจากไหน

หากพิจารณาจากพื้นที่ภูมิศาสตร์ทำเลทองในการขอทาน โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล อาจกล่าวได้ว่า กว่า ๘๐% คือขอทานที่มาจากประเทศกัมพูชา ปัญหาเด็กขอทาน ที่เมื่อก่อนเราพบบ่อยในกรุงเทพ แต่ปัจจุบันได้มีเด็กขอทานมากขึ้นทั้งประเทศตามเมืองใหญ่ ๆ ในปริมณฑล ๒๕๕๔ นี้ ถือได้ว่าสภาพปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานมีความรุนแรง มากกว่าปีที่ผ่านมา ปรากฏจากข่าวการช่วยเหลือเด็กขอทานที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก รวมเกือบ ๒๐ ข่าว ตลอดทั้งปี ซึ่งในแต่ละครั้งนอกจากจะสามารถช่วยเหลือเด็กขอทานได้เป็นจำนวนมากแล้ว ยังกระจายไปตามจังหวัดต่าง ๆ อาทิ จังหวัดชลบุรี ระยอง เชียงใหม่ สุรินทร์ สมุทรปราการ และกรุงเทพมหานคร และแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ปัญหานี้กระทบถึงสิทธิของเด็กที่ถูกนำมาใช้ให้ขอทาน ทั้งด้าน สิทธิในชีวิตร่างกาย เสรีภาพของเด็ก และที่สำคัญคือกระทบสิทธิในการศึกษาและพัฒนาตนเอง ของเด็กด้วย ระยะทางที่ไม่ไกลนักเพียงสองร้อยกว่ากิโลเมตร จากชายแดนด้านอำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เข้ามาถึงเมืองหลวงของประเทศไทย คงมิใช่เรื่องยากที่ขบวนการค้ามนุษย์

* ที่มา : บทความประเด็นปัญหาสังคม เรื่อง ปัญหาคนขอทานในสังคมไทย, โดย จิตสุภา สุกุลณี, สืบค้นข้อมูล เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘, ศีกรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ <http://sd11.igetweb.com/index.php?lite=article&qid=42055355>.

จะลำเลียง “เด็ก” เพื่อมาเป็นแรงงานทาสในธุรกิจขอทาน “เด็ก” ที่ถูกนำมาเป็นขอทานมีอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึงประมาณ ๑๐ ปี หากโตเกินกว่านั้นแล้ว ย่อมหมดความน่าสงสารไม่อาจทำรายได้ให้แก่ธุรกิจขอทานแต่อย่างใด

เกือบทุกครั้ง เรามักเห็นว่า “เด็กขอทาน” มีหญิงขอทานที่กล่าวอ้างตัวเองว่าเป็น “แม่” คอยนั่งอยู่ใกล้ ๆ หรือ นั่งขอทานห่างไปอีกสักมุมสะพานลอยอยู่เสมอ นั่นอาจเป็นแม่ของเด็กขอทาน หรือมีความสัมพันธ์ทางสายเลือดกับเด็กคนนั้นจริง ๆ แต่อีกส่วนหนึ่งเราพบว่าหญิงและเด็กที่นั่นอยู่ด้วยกันนั้นไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด และเด็กถูกนำมาขอทานด้วยวิธีการที่ไม่ต่างจากสินค้า คือ การเช่า และซื้อ มาจากครอบครัวของเด็กเอง แต่ถึงที่สุดแล้วไม่ว่าเด็กจะมาจากรีการใดก็ตาม พวกเขาต้องได้รับการการคุ้มครองสิทธิความเป็นมนุษย์เช่นเดียวกันกับเด็กทั่วโลก และชีวิตของพวกเขาไม่ควรเรียนรู้โลกกว้างจากข้างถนนโดยเด็ดขาด แต่ยุทธวิธี “กองทัพนมด” ที่จอตลอดเดินเท้า อ้อมผ่านด่านตรวจก็ยังคงเป็นวิธีการที่ถูกนำมาใช้ และใช้ได้เสมออย่างไม่น่าเชื่อเช่นกัน

วิธีการในการนำเข้าเด็กขอทาน

เส้นทางในการนำเด็กและขบวนการขอทานเข้าสู่ประเทศไทยไม่ได้มีความสลับซับซ้อนหรือยุ่งยากแต่อย่างใด เพราะมีวิธีนำพาเด็กมุ่งเข้าสู่เมืองหลวงของประเทศไทยได้หลากหลายวิธี

ทางรถยนต์

เป็นวิธีการยอดนิยมอีกวิธีการหนึ่งที่ขบวนการค้าคนจะขนส่งสินค้ามนุษย์เข้าสู่พื้นที่เป้าหมายโดยสนนราคา ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาทต่อหญิงและเด็ก ๑ คู่ ซึ่งหากพิจารณาถึงสภาพการตรวจตราที่เข้มงวดของเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารในเส้นทางจากตลาดโรงเกลือถึงจังหวัดปราจีนบุรีแล้ว ไม่น่าเชื่อว่าจะมีขบวนการขนคนรอดสายตาไปได้

ทางรถไฟ

เป็นอีกหนึ่งวิธีการที่จะสามารถขนคนเข้ามายังกรุงเทพมหานครได้อย่างสะดวกทั้งๆ ที่บนขบวนรถไฟมีเจ้าหน้าที่รถไฟ และตำรวจรถไฟ คอยตรวจตราอย่างเข้มงวด หญิงขอทานคนหนึ่งเธอเปิดเผยว่า “สามารถซื้อตั๋วรถไฟจากช่องจำหน่ายตั๋วได้ด้วยตัวเอง” สอดคล้องกับเจ้าหน้าที่จำหน่ายตั๋วที่สถานีรถไฟอรัญประเทศที่กล่าวว่า “ใครมีเงินมาซื้อ ก็ขายทั้งนั้น” หญิงขอทานคนดังกล่าวยังให้ข้อมูลที่น่าสนใจอีกว่าเธอต้องเตรียมเงินจำนวนหนึ่งไว้จ่ายค่าผ่านทางบนรถไฟ

รถโดยสาร

รถโดยสารประจำทางที่แล่นจากอรัญประเทศเข้ากรุงเทพมหานครต้องหยุดตรวจค้นและแสดงบัตรประชาชนของผู้โดยสารทุกครั้ง แต่มีรถโดยสารประเภทหนึ่งที่วิ่งรับนักท่องเที่ยวจากบ่อนคาสิโนเข้ามายังกรุงเทพมหานครที่ไม่ต้องหยุดตรวจ และรถโดยสารดังกล่าวไม่เฉพาะนักท่องเที่ยวเท่านั้นที่สามารถขึ้นได้ แต่ทุกคนที่มีเงินจ่ายค่าโดยสารก็สามารถเดินทางมากับรถโดยสารคันนี้ได้ทั้งนั้น ทุกอย่างเหมือนรถโดยสารประจำทาง แต่สิ่งที่ต่างกันคือรถโดยสารเหล่านี้ไม่ต้องหยุดตรวจที่ด่านตรวจ

“เด็ก” มักถูกตกเป็นเครื่องมือในการขอลาน

คงปฏิเสธไม่ได้ว่าหากเมื่อใดก็ตามที่ท่านพบเห็นเด็กขอลานนั่งหน้าตาใสซื่อหรืออยู่ในอ้อมกอดของคนที่เขาขอลาน ความสงสารและความเห็นใจจะคืบคลานเข้าสู่สามัญสำนึกของเรา ๆ ท่าน ๆ และหลังจากนั้น คงต้องถึงเวลาตัดสินใจว่าโดยมีทั้งที่เป็นลักษณะของขบวนการค้ามนุษย์รวมถึงการลักพาตัวเด็กไปตระเวนขอลานยังพื้นที่ต่าง ๆ อีกด้วย จากการดำเนินบทบาทในการเป็นศูนย์รับแจ้งเบาะแสการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอลานของโครงการณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอลาน มูลนิธิกระจกเงา มีสถิติการรับแจ้งนับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ สูงถึง ๑๑๘ ราย โดยนอกจากพื้นที่ที่มีข่าวการกวาดล้างเด็กขอลานตามที่กล่าวข้างต้นแล้วยังมีจังหวัดภูเก็ต จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดอยุธยา จังหวัดจันทบุรี จังหวัดลำพูน และจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีพลเมืองดีแจ้งเบาะแสเข้ามาเช่นเดียวกัน นั้นยอมแสดงให้เห็นว่าปัญหาเด็กขอลานกระจายตัวออกไปในหลายพื้นที่ทั่วประเทศแล้ว สำหรับภูมิภาคที่เป็นปลายทางที่สำคัญของขบวนการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอลานนั้น ต้องยกให้กับภาคตะวันออก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่เป็นเมืองเศรษฐกิจ ประกอบกับการกวาดล้างเด็กขอลานอย่างหนักในพื้นที่กรุงเทพมหานครต่อเนื่องจากปี ๒๕๕๓ ที่ผ่านมาด้วย จึงทำให้กลุ่มเด็กขอลานหลังไหลเข้าพื้นที่ดังกล่าวในที่สุด จะยอมใจแข็งเดินจากไป หรือ ควักเศษเงินตอบแทนความน่าสงสารเบื้องต้นด้วยความน่าสงสารและน่าเห็นใจนี้เองที่ทำให้เด็กต้องกลายมาเป็นส่วนประกอบหนึ่งของการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ และการขอลานก็เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ทำเงินให้แก่ผู้อยู่เบื้องหลังได้ไม่น้อยทีเดียว ศูนย์ข้อมูลคนหายเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ มูลนิธิกระจกเงาได้ลงพื้นที่ติดตามขบวนการต่าง ๆ ที่นำเด็กมาขอลาน พบว่าเด็กบางรายต้องออกมาขอลานตั้งแต่ ๗ โมงเช้า จนกระทั่งเวลา ๕ ทุ่ม กว่าจะได้กลับบ้านพักผ่อน ระยะเวลาในการขอลานช่างเนิ่นนานนักเมื่อเทียบกับคุณภาพชีวิตแบบข้างถนนที่เด็กไม่สมควรจะได้รับ ซ้ำร้ายเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสทางการศึกษาตั้งแต่เริ่มแรก ดังนั้น เมื่อเด็กเติบโตขึ้นทางเลือกในการประกอบอาชีพเลี้ยงตัวก็ลดน้อยลง ผลักดันให้เด็กกลุ่มนี้อาจเติบโตในภาวะของเด็กเร่ร่อนและอาจก่ออาชญากรรมเพื่อประทังชีวิตในอนาคต ไม่ว่าจะกี่ยุคก็สมัยก็ตาม หากคนในสังคมยังมองภาพการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กอย่างตื่นเงิน ไม่ตั้งคำถามถึงที่มาที่ไป หรือสงสัยต่อคุณภาพชีวิตที่เด็กทุกคนควรมีและควรได้รับการปกป้องคุ้มครอง “เด็กขอลาน” ก็ยังเป็นเครื่องมือที่ขายได้ และจะเป็นภาพชินตาของคนในสังคมต่อไป คนขอลานสามารถพบเห็นได้แทบทุกท้องถิ่นในสังคมไทย โดยเฉพาะสังคมเมืองบริเวณที่สามารถพบเห็นคนขอลานได้ง่าย เช่น บริเวณสะพานลอย ตลาด ริมหาดเก่า คนขอลาน อาจแบ่งออกได้เป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ พวกแรก คือขอลานที่ไม่มีอะไรเป็นของตัวเองและไม่มีหนทางที่จะทำมาหากินจริง ๆ นอกจากอาศัยความเวทนาของคนอื่นเป็นเครื่องเลี้ยงปากท้องให้พอเป็นพอยู่ได้ในวัน ๆ หนึ่ง และอีกพวกหนึ่ง คือพวกขอลานที่ไม่ใช่ขอลาน กล่าวคือ พวกที่ใช้วิธีการต้มตุ๋นหลอกลวง ผู้ที่มีจิตเมตตาให้บริจาครทรัพย์คนพวกนี้อาจมีความสามารถ มีโชคจนจนยากไร้แต่อย่างไร แต่คิดเอาว่างานขอลานเป็นงานที่สบาย ยิ่งไปนั่งขอลานในย่านคนรวย ยิ่งได้เงินมาก โดยที่ไม่ต้องเสียแรงทำงานแบ่งออกเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

ขอทานประเภท แรก หรือพวกที่เป็นขอทานจริง ๆ นั้น บางคนก็มีลักษณะที่น่าเห็นใจอย่างมาก พิกการบ้าง ขาขาดบ้าง แขนขาดบ้าง ตาบอดบ้าง นั่งริมทางเท้าพนมมือไหว้ผู้คนที่เดินผ่านไปมา ใครเห็นใจก็บริจาคกันตามกำลังทุนทรัพย์

ขอทานประเภท สอง หรือพวกที่ไม่ใช่ขอทานจริง ๆ เป็นพวกอาศัยการฉ้อฉลทำให้ผู้อื่นสงสาร และบริจาคทรัพย์ให้คนประเภทนี้บางทีก็สังเกตได้โดยง่าย เช่นแก๊งค์ทำเป็นพิการโดยอาศัยผ้าปิด แต่แท้ที่จริงอวัยวะมีครบทุกส่วน บางจำพวก มีการรวมกลุ่มเป็น กลุ่มขอทานก็มี เป็นมิชฉาชีพ ทำหน้าที่เป็นขอทานโดยเฉพาะ โดยกระจายตัวไปตามจุดต่างๆ ทั่วชุมชน มีคนที่เคยพบเห็นบอกว่า ขบวนการนี้มีการขนส่งขอทานไปตามพื้นที่ต่าง ๆ โดยอาศัยรถยนต์เป็นยานพาหนะ เมื่อถึงที่หมายใด ก็หย่อนขอทานลงไปคนหนึ่ง เมื่อไปเจออีกจุด ก็หย่อนไปอีกคนหนึ่ง และก็จะไปให้ขอทานแต่ละคนทำหน้าที่ขอทานตามที่ได้รับมอบหมาย เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจประจำวัน ก็จะมีรถมารับกลับไปรวมกลุ่ม เพื่อวางแผนเตรียมการสำหรับวันรุ่งขึ้นต่อไป การจะแบ่งแยกประเภทขอทานทั้ง ๒ ประเภท ไม่ใช่เรื่องง่าย การบริจาคทรัพย์ เราต้องรู้จักที่จะให้ ให้คนที่ไม่มีจริง ๆ เป็นบุญอย่างหนึ่ง ที่ทำให้เราละซึ่งความเป็นตัวของเราเอง แต่การบริจาคทรัพย์ให้กลุ่มขบวนการ ที่ฉ้อฉล ประชาชน ถึงแม้เราจะละซึ่งของของเรา แต่ก็เท่ากับว่าเราไปสนับสนุนขบวนการดังกล่าว นั้นหมายถึงขบวนการดังกล่าวนั้นก็ยังคงดำเนินควบคู่ไปกับสังคมไทย ยิ่งถ้าหากว่าคนในสังคมเห็นว่าขอทานทำเงินดี โดยที่ไม่ต้องเหน้อยกายเหนียวใจ หากคนยึดติดและหาเงินด้วยวิธีดังกล่าว ก็จะทำให้สังคมเสื่อมโทรม ภาพลักษณ์อันดีงามของประเทศเสียหาย ยิ่งถ้ากลุ่มมิชฉาชีพ อาศัยวิธีหารายได้จากความสงสารของประชาชน จนไม่สามารถหาทางทำมาหากินด้วยวิธีอื่นได้ หากต่อมากคนในประเทศไม่บริจาคเงินให้พวกเขา ก็จะอาศัยการหาเงินที่ไม่ต้องลงแรง โดยใช้วิธีลักขโมย เป็นโจรบ้าง ปล้นฆ่าบ้าง ซึ่งสร้างปัญหาให้สังคมไทยตามมา

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเป็นขอทาน

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจขอทาน” เป็นการศึกษาถึงตัวปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลต้องตัดสินใจออกมาขอทาน นอกจากนี้ยังได้ศึกษาถึงภูมิหลังของชีวิตและการดำรงชีวิต ในระหว่างขอทานที่จะนำไปสู่การหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไขและให้ความช่วยเหลือ โดยการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาไปที่บุคคลที่เคยประกอบอาชีพขอทานอายุต่ำกว่า ๑๘ ปี จำนวน ๑๐ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๕ คน และเพศหญิง ๕ คน สามารถแบ่งช่วงอายุได้ดังนี้ เด็กอายุระหว่าง ๙ - ๑๓ ปี จำนวน ๗ คน วัยรุ่นอายุระหว่าง ๑๔ - ๑๗ ปี จำนวน ๓ คน ภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากมักจะอยู่ต่างจังหวัด แบ่งได้เป็นภาคอีสาน ๔ คน ภาคกลาง ๒ คน ภาคใต้ ๑ คน และกรุงเทพมหานคร ๓ คน ปัจจุบันเด็กทั้ง ๑๐ คนนี้กำลังรับบริการอยู่ในสถานสงเคราะห์ของภาครัฐ วิธีการศึกษาคือการใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับตัวของเด็กและพูดคุยกับเพื่อนสนิทของเด็ก นอกจากนี้ ยังมีการใช้การสังเกตเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้เวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น ๔ เดือน จากผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพื้นฐานที่เป็นปัจจัยผลักดันสำคัญในชีวิตของเด็กกลุ่มนี้ คือปัญหาความสำคัญในครอบครัวที่ส่งผลให้กระบวนการเรียนรู้ อบรม ชัดเกลา

ไม่มีความต่อเนื่อง ไม่มีผลต่อการพัฒนาทางความคิดและพัฒนาการในภาพรวมของเด็ก รวมถึงการใช้อำนาจ และความรุนแรงของบิดา มารดา หรือบิดาเลี้ยง มารดาเลี้ยง ที่มีผลต่อเด็ก เป็นการผลักดันให้เด็กออกมาแสวงหาความรักและความอบอุ่นนอกบ้าน นอกจากนี้ ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ พัฒนาการทางอารมณ์ สังคมที่ไม่ได้ดูแลเด็กเหล่านี้น่าที่ควร ล้วนแต่ผลักดันให้เด็กเข้าสู่วิถีชีวิตเช่นนี้

ปัจจัยจากสภาพสิ่งแวดล้อม

ได้แก่ กลุ่มเพื่อนแก๊งค์ขอทานและสภาวะแวดล้อมรอบบ้าน กลุ่มเพื่อนและแก๊งค์ขอทานเชื่อมโยงไปสู่ยาเสพติด และเกมส์เป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญที่ทำให้เด็กเข้าสู่อาชีพขอทานเพื่อน และการรวมกลุ่มก็ทำให้เด็กได้รับการยอมรับ เด็กรู้สึกว่าคุณเองมีพื้นที่ทางสังคม มีชีวิตใหม่ที่ตื่นเต้น สนุกและเร้าใจมากกว่าชีวิตเดิม นอกจากนี้สภาวะแวดล้อมรอบบ้านของเด็กมักจะมีบุคคลที่ประกอบอาชีพขอทานจำนวนมาก เด็กเกิดความคุ้นเคย เคยชินกับงานขอทานโดยไม่รู้ตัวและไม่มีการรังเกียจ ถ้าจะเข้ามาทำงานนี้

ปัจจัยจากลักษณะของงาน

งานขอทานเป็นงานที่เข้าถึงง่าย กระบวนการในการทำงานไม่ซับซ้อน ไม่ต้องใช้ความรู้ได้เงินง่าย ใช้เวลาน้อย เป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญอีกประการในการดึงดูดเด็กเป็นจำนวนมากให้อยู่ได้ยาวนานในอาชีพขอทาน

ปัจจัยจากความยากจน และความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้

อันเป็นสาเหตุพื้นฐานที่ส่งผลให้หลายครอบครัวอพยพมาเผชิญชีวิตในเมืองใหญ่ ส่งผลให้ครอบครัวให้ความสนใจกับเศรษฐกิจและการกระจายรายได้มากกว่าการพัฒนาความสัมพันธ์ในครอบครัว นอกจากนี้ความยากจนทำให้บุคคลกลายเป็นผู้ที่ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น การขาดโอกาสในการศึกษาและการขาดโอกาสในการประกอบอาชีพ งานขอทานจึงกลายเป็นทางเลือกหนึ่งของบุคคลที่ด้อยโอกาสทางสังคม สำหรับข้อเสนอแนะ ได้เสนอว่าการแก้ไขและป้องกันปัญหาควรเน้นไปที่การทำงานสังคมสงเคราะห์เชิงลึกกับเด็ก (In-depth Case Work) และการเตรียมความพร้อมทั้งพัฒนาความเข้มแข็งของครอบครัวเพราะครอบครัวถือเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีความสำคัญมากที่สุดในสังคมในการดูแลเด็กอย่างยั่งยืนในระยะยาว ถ้าครอบครัวมีความเข้มแข็งก็จะเป็นแรงผลักดันให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ปัญหานี้ และร่วมกันดูแลเด็กด้วยตามลำดับในส่วนของการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กควรจะมีการวางแผนการทำงานรายบุคคลเพื่อพัฒนาทางด้านจิตใจและบุคลิกภาพของเด็กที่มีความแตกต่างกันเพื่อเด็กจะได้มีความเข้มแข็งรวมทั้งมีความพร้อมที่จะสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมและครอบครัวสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อม และการปลุกฝังเด็กให้รักครอบครัวเพื่อสักวันหนึ่งเด็กอาจจะกลับไปใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวได้ตามปกติรวมถึงบทบาทการทำงานช่วยเหลือของนักสังคมสงเคราะห์ควรเน้นลักษณะของงานสหวิชาชีพและการสร้างเครือข่ายการทำงานกับเด็กขอทานเพื่อจะได้เข้าใจ

ความซับซ้อนของปัญหาและการช่วยเหลือจะได้ผลมากขึ้น การทำงานในภาคนโยบายและมาตรการในการแก้ไขปัญหานี้ ต้องผลักดันในนโยบายด้านการกระจายรายได้ และการสร้างงานเพื่อให้แก่ปัญหาในระดับมหภาคและจุลภาคไปพร้อมๆ กัน เพื่อเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขให้สังคมมากขึ้น

สาเหตุของการเกิดปัญหาสังคม ลักษณะของปัญหาสังคมที่สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีดังนี้

- ๑) การเปลี่ยนแปลงจากสังคมชนบทเป็นสังคมเมือง
- ๒) การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมไปเป็นอุตสาหกรรม
- ๓) การเพิ่มประชากร
- ๔) การอพยพ
- ๕) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี
- ๖) การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว
- ๗) การเปลี่ยนบรรทัดฐานของสังคม

ความไม่เป็นระเบียบของสังคม คือ ภาวะที่สังคมหรือสถาบันพื้นฐานทางสังคมไม่สามารถจะควบคุมสมาชิกของสังคมให้ปฏิบัติตามระเบียบ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่สำคัญมี ๕ ประการคือ

- ๑) ความล้มเหลวของกลุ่มจารีตประเพณี หรือ สถาบันพื้นฐาน
- ๒) ผลประโยชน์ของกลุ่มชนขัดกัน
- ๓) หน้าที่ตามสถานภาพและบทบาทที่ขัดแย้งกัน.
- ๔) ความผิดพลาดในการอบรมให้เรียนรู้ระเบียบแผนของสังคมสถาบันหรือหน้าที่
- ๕) ความขัดแย้งระหว่างกฎเกณฑ์กับความมุ่งหวังกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดไว้

ให้ประชาชนในสังคมปฏิบัติตาม

คนในสังคมจะช่วยกันได้อย่างไร

หากย้อนมองดูพฤติกรรมที่ผ่านมาของตัวเอง เราอาจจะเป็นส่วนหนึ่งในการสนับสนุนธุรกิจเด็กขอทานก็เป็นไปได้ หากการตัดความรำคาญหรือความสงสาร เป็นเพียงการหยิบบิ้นเศษเงินให้เด็กขอทานแล้วคิดในใจว่าได้ช่วยเหลือพวกเขาตามหน้าที่ของเพื่อนมนุษย์แล้ว ลองคิดในมุมกลับกันว่าเหตุใดเด็กคนนี้ยังไม่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเลย ทั้ง ๆ ที่มีคนบริจาคเงินให้เด็กขอทานเป็นจำนวนมากเงินเหล่านั้นหายไปไหนและใครเป็นคนได้รับประโยชน์ นอกจากนี้ เราเคยตั้งข้อสังเกตกันหรือไม่ว่าเหตุใดเด็กขอทานจึงเพิ่มมากขึ้นทุกวัน คำตอบนั้นอาจอยู่ที่ความเป็นเด็ก “ขายได้” และ “ขายดี” เสียด้วย ลองเปลี่ยนทัศนคติ และเปลี่ยนจากเศษเงินที่จะหยิบบิ้นให้เด็กขอทาน เป็นค่าโทรศัพท์ในการแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไปให้ความช่วยเหลือเด็กขอทานคนนั้นจะดีกว่าหรือไม่ เศษเงินของคุณคงจะมีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น เพราะนั่นเป็นการช่วยเหลือเด็กอย่างถูกวิธี และยั่งยืนที่สุดบทบาทสำคัญของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่สำคัญอีกประการหนึ่งในการเปิดศูนย์ฮอตไลน์ ชื่อว่า “ศูนย์ประชาบดี” คอยทำหน้าที่รับแจ้งปัญหาสังคมต่าง ๆ รวมทั้งเรื่องเด็กขอทาน

ควรมีบทบาทเชิงรุกมากกว่าการรับแจ้งเพื่อประสานงานไปยังตำรวจท้องที่เกิดเหตุอีกต่อหนึ่ง ซึ่งนั่นเหมือนเป็นการโยนข้อมูลของพลเมืองดีทิ้งลงถังขยะจนแทบไม่มีประโยชน์ ที่ต้องกล่าวเช่นนั้น เพราะว่ากระบวนการของตำรวจท้องที่เมื่อได้รับแจ้งจากศูนย์ประชาชนส่วนใหญ่จะลงพื้นที่ไปตรวจสอบและไล่ให้เด็กไปนั่งขอทานที่อื่นนอกพื้นที่รับผิดชอบของตนหรือบ่อยครั้งก็ไม่มีเจ้าหน้าที่มาดูที่เกิดเหตุเลย ซึ่งลักษณะการดำเนินการแบบนี้แทบไม่ช่วยแก้ปัญหาอะไรเลย การปราบปรามขบวนการขอทานจำเป็นต้องทำการสืบสวนเก็บข้อมูลมาขยายผลเพื่อเชื่อมโยงคนบงการใหญ่ มิใช่เพียงไล่เด็กให้พ้นหูพ้นตาแล้วนั่งภูมิใจว่าไม่มีขอทานในพื้นที่ของตน

การแก้ปัญหาสังคม คือการจัดการกับปัญหาสังคมที่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

- ๑) ใช้แนวทางสร้างจริยธรรม
- ๒) สร้างความเข้มแข็งให้กับตนเอง
- ๓) ใช้แนวทางการควบคุมสังคมโดยใช้วัฒนธรรมที่ดี
- ๔) การสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคมชุมชน

เมื่อวิเคราะห์จากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในรอบปี ๒๕๕๔ นี้ ทางโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน ซึ่งมีประเด็นที่ต้องติดตามต่อไปว่ากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จะเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาลูกขอทานอย่างเป็นทางการมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้หน่วยงานที่ทำการปราบปรามเด็กขอทานจะมีการเพิ่มงานรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้แก่คนในสังคมเข้ามาในภารกิจของหน่วยงานบ้างหรือไม่ เนื่องจากการปัญหาลูกขอทานมีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวพันกับรายได้ของเด็กขอทานที่มีมูลค่าสูงมากในแต่ละวัน ดังนั้นการเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมให้เปลี่ยนพฤติกรรมการให้เงินกับเด็กขอทานเป็นการแจ้งเบาะแสแทนจึงจะเป็นการแก้ไขปัญหาลูกขอทานได้อย่างยั่งยืนที่สุด

การศึกษาวิจัยเรื่อง “มาตรการการจัดการปัญหาคนขอทานไทยในทศวรรษหน้า” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสถานการณ์และสาเหตุของปัญหาคนขอทานไทยในสังคมไทยปัจจุบัน ตลอดจนแสวงหามาตรการการจัดการปัญหาคนขอทานไทยที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคมไทยในทศวรรษหน้าด้วยเทคนิคเดลฟาย (Delpfi Technique) โดยการใช้แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายคนขอทานที่อยู่รับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์ชายธัญญบุรี และสถานสงเคราะห์หญิงธัญญบุรี รวมทั้งคนขอทานที่กำลังขอทานตามที่สาธารณะต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวนทั้งสิ้น ๓๐ คน เพื่อรวบรวมข้อมูลปรากฏการณ์ปัญหาคนขอทานไทยในปัจจุบัน จัดทำเป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลแนวทางการจัดการปัญหาดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๒๑ คน ต่อไป ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลคนขอทานปรากฏว่า สาเหตุหลักที่ผลักดันให้กระทำการขอทานเกิดจากความยากจน และระดับการศึกษาต่ำมากที่สุด รองลงมาคือ สุขภาพไม่ดี ปัญหาครอบครัว และติดสารเสพติด เป็นต้น เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ทั้งนี้ คนขอทานได้กระทำการขอทานมาเป็นระยะเวลายาวนานมากกว่า ๑ ปีขึ้นไป

และมักจะขอโดยลำพังอิสระมากกว่าขอภายใต้ผู้อยู่เบื้องหลัง ในระหว่างการขอกทาน คนขอกทานได้ประสบปัญหาต่าง ๆ เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ถูกไล่ที่ ถูกขโมยเงินจากอันธพาล ถูกขบวนการขอกทานโกงเงิน ถูกคนตำหนิก่อกวน ถูกคนเดินชน และใช้เสียงดัง เป็นต้น ซึ่งคนขอกทานจะใช้รูปแบบการแก้ไขปัญหาแบบประนีประนอม หลีกเลียงจากปัญหา อาทิเช่น ย้ายสถานที่ขอกทานใหม่ ลากออกจากขบวนการขอกทาน หรือชุกชอนเงินไว้ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เป็นต้น ส่วนใหญ่คนขอกทานเคยถูกควบคุมตัวเข้ารับการสงเคราะห์มากกว่า ๒ ครั้งขึ้นไป และในระหว่างอยู่รับการสงเคราะห์คนขอกทานส่วนมากไม่เคยได้รับการฝึกอาชีพใด ๆ สำหรับคนขอกทานที่ได้รับการฝึกอาชีพ ส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพหัตถกรรมสูงสุด ทั้งนี้ ในอนาคต คนขอกทานมีความคาดหวังจะประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมาคือ ขอกทาน ลูกจ้างประมง ปลุกห้องให้เช่า นวดแผนโบราณ เป็นต้น เรียงตามลำดับ และมีคนขอกทานหลายรายยังไม่รู้ว่าจะประกอบอาชีพใด ทั้งนี้ คนขอกทานจึงมีความประสงค์ให้ช่วยเหลือด้านทุนประกอบอาชีพ ค่าครอง เป็นต้น

ด้าน การแก้ไขปัญหา ได้แก่ ควรบัญญัติกฎหมายให้การสงเคราะห์แก่คนขอกทานที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนอย่างแท้จริง และคนขอกทานอาชีพในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ในสังคม ควรบัญญัติโทษทางอาญาแก่ผู้อยู่เบื้องหลังการขอกทาน ควรปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดบริการฟื้นฟูสมรรถภาพในสถานสงเคราะห์คนขอกทาน ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมวางแผนแก้ไขปัญหาคอนขอกทาน ตลอดจนควรมอบหมายให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ด้าน การป้องกันปัญหา ได้แก่ ควรกำหนดนโยบายและจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบต่างๆ แก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างเพียงพอและทั่วถึง ควรให้สถาบันโรงเรียน ศาสนามีบทบาทขัดเกลาทางสังคมแก่ประชาชนให้ประพฤติตนเป็นพลเมืองดี ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนตระหนักถึงภัยอันตรายของปัญหาคอนขอกทาน ควรติดต่อองค์กรที่เกี่ยวข้องต่างๆ เพื่อร่วมกันช่วยเหลือคนขอกทาน และควรศึกษาวิจัยหมู่บ้านที่มีคนอพยพเดินทางไปขอกทานเป็นจำนวนมาก

ด้าน การดำรงชีวิตในสภาพปกติ ได้แก่ ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของประชาชนที่มีต่อคนพิการและผู้ถือประโยชน์จากคนขอกทานให้ยอมรับเป็นสมาชิกหนึ่งของสังคม

ด้าน การพัฒนาสังคม ได้แก่ ควรเสริมสร้างแนวคิดประชาสังคม ควรกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ชุมชนสามารถปกครองตนเองได้โดยอิสระ ควรมุ่งเน้นนโยบายเศรษฐกิจแบบพอเพียง และควรขยายโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับออกไป สำหรับข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาต่อมาตรการจัดการปัญหาคอนขอกทานเพิ่มเติม ดังนี้ด้านการแก้ไขปัญหาคอนขอกทาน ได้แก่ ควรบัญญัติกฎหมายลงโทษปรับเงินควบคู่ไปกับการสงเคราะห์แก่คนขอกทานอาชีพ ควรประสานนโยบาย แผนงานระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาคอนขอกทานอย่างจริงจัง และกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ปราบปรามคนขอกทานอย่างเคร่งครัด ควรเปิดโอกาสให้วิทยุภคสามารถกระทำการขอกทานได้อย่างเสรี ด้านการป้องกันปัญหา ได้แก่ ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงบริการสวัสดิการสังคมต่าง ๆ ควรกระจายบริการประกันสังคมไปสู่ประชาชน

ที่ประกอบอาชีพอิสระต่างๆ ควรปรับปรุงพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยเพิ่มบทลงโทษแก่สถานประกอบการต่าง ๆ ในกรณีไม่รับคนพิการเข้าทำงานและไม่จ่ายเงินเข้ากองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพพิการแทน และควรให้ความช่วยเหลือคนเร่ร่อน อาทิเช่น ที่พัก การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพ เป็นต้น ด้านการพัฒนาสังคม ได้แก่ ควรจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนกระจายทั่วประเทศ ควรส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มหรือองค์กรประชาชนขึ้นในชุมชน และควรกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน

รายงานสถานการณ์ปัญหาเด็กขอลานรอบปี ๒๕๕๘*

สำหรับปัญหาการค้ามนุษย์ในรอบปี ๒๕๕๗ นี้ ต้องถือว่าได้รับความสนใจ และมีการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ภายหลังจากที่ สหรัฐอเมริกาได้ประกาศปรับลดระดับปัญหาการค้ามนุษย์ของประเทศไทยไปที่ระดับ ๓ (Tier ๓) ตามความคาดหมาย เนื่องจากประเทศไทยถูกจัดระดับอยู่ที่ ๒.๕ (Tier ๒ watch list) มาเป็นระยะเวลา ๔ ปีติดต่อกันแล้ว ภายหลังจากการจัดระดับของสหรัฐอเมริกาในครั้งนี้ ทำให้ภาครัฐเกิดความพยายาม ในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ โดยในส่วนของปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือ ในการขอลานนั้น ได้มีการออกมาตรการจัดระเบียบคนขอลานจากกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งได้มีการดำเนินการจัดระเบียบในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๒ ครั้ง โดยสามารถช่วยเหลือคนขอลานทั้งเด็กและผู้ใหญ่ได้ทั้งสิ้น ๔๓๑ ราย แต่อย่างไรก็ตาม ทางโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอลาน มูลนิธิกระจกเงา เห็นว่ามาตรการดังกล่าวนี้ยังมีช่องทางการ แก้ไขปัญหาขอลานอย่างแท้จริง เพราะลักษณะการจัดระเบียบนั้นเป็นในเชิงการกวาดล้าง ซึ่งวิธีการนี้ได้ถูกนำมาใช้อยู่หลายครั้งและถูกถอดบทเรียนแล้วว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาขอลาน ได้อย่างแท้จริง เนื่องจากปัญหาขอลานในประเทศไทยนั้นส่วนใหญ่ยังเป็นกลุ่มที่มาจากประเทศกัมพูชา และประเทศอื่น ๆ เช่น พม่า เวียดนาม จีน เป็นต้น โดยบางส่วนมีพฤติกรรมในการจ่ายเงิน ให้กับกลุ่มขบวนการนายหน้าค้ามนุษย์ในราคาประมาณ ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาทต่อคน เพื่อลักลอบ เข้าสู่ประเทศไทยผ่านทางด่านชายแดนต่าง ๆ โดยเฉพาะด่านชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นด่านชายแดนที่กลุ่มขอลานมักอ้างถึงอยู่บ่อยครั้ง นอกจากนี้กลุ่มขอลานบางส่วนมีพื้นฐาน มาจากปัญหาความยากจนซึ่งไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการของภาครัฐได้อย่างทั่วถึง ในบางราย ก็ได้รับสวัสดิการที่ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในการพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือยกระดับฐานะครอบครัว ได้จริง รวมถึงการที่ภาครัฐยังทำได้เพียงการฝึกอาชีพให้กับกลุ่มคนยากจน แต่ยังไม่มิตลาดรองรับ กลุ่มผู้ที่เสร็จสิ้นจากการฝึกอาชีพแล้ว นั้นย่อมทำให้หลายคนมักเลือกกลับเข้าสู่การเป็นขอลาน ตามข้างถนนอีกครั้ง ซึ่งในส่วนนี้ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งทบทวนการส่งเสริมสวัสดิการให้เป็นรูปธรรม มากขึ้นเพื่อเป็นหนึ่งในการป้องกันกลุ่มขอลานในลักษณะดังกล่าวนี้ด้วย อีกทั้งยังมีกลุ่มเด็กขอลาน ที่มีฐานะเป็นผู้ติดตามกลุ่มแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ซึ่งเด็กกลุ่มนี้มักเข้าไม่ถึง สิทธิการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงมาขอลานเพื่อหาเงินประทังชีพหรือเลียนแบบพฤติกรรม จากเด็กที่ทำการขอลานมาก่อน ซึ่งโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอลาน มูลนิธิกระจกเงา คาดว่า กลุ่มเด็กขอลานในลักษณะดังกล่าวนี้จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นในอนาคต เนื่องจากประเทศไทยมีการนำเข้า กลุ่มแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมาก ดังนั้นภาครัฐจึงควรดำเนินการหาหรือ

* ที่มา : โครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอลาน มูลนิธิกระจกเงา, วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘, สืบค้น ณ วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘, ศึกษารายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่เว็บไซต์ http://region1.prd.go.th/ewt_news.php?nid=17950.

กับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งเสริมเด็กข้ามชาติให้ได้เข้าสู่ระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยเร็วที่สุดก่อนที่ปัญหาจะลุกลามบานปลายมากยิ่งขึ้น และในรอบปีที่ผ่านมา ยังมีกรณีของชาวต่างชาติคนหนึ่งซึ่งมีพฤติกรรมเร่ร่อนขอทานโดยอ้างว่าทำหนังสือเดินทางสูญหาย และต้องการนำเงินที่ได้จากการขอทานไปเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางกลับประเทศของตนเอง ซึ่งท้ายสุดกลับกลายเป็นเรื่องเท็จเนื่องจากขอทานคนดังกล่าวได้นำเงินที่ได้รับบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ ไปใช้ดื่มสุราจนหมด ซึ่งแสดงให้เห็นว่าขอทานในประเทศไทยเริ่มมีลักษณะมิฉฉาชีพที่แฝงมาเพื่อหารายได้ในรูปแบบนี้อยู่เป็นจำนวนมาก เนื่องจากคนไทยบางส่วนยังมีค่านิยมในการให้เงินกับขอทาน จึงทำให้ขอทานมีรายได้ตั้งแต่วันละ ๓๐๐ - ๑,๐๐๐ บาทต่อคน ซึ่งภาครัฐควรมีการรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักต่อสังคมเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือกลุ่มขอทานอย่างถูกวิธีให้มากขึ้นต่อไปในอนาคต

จากทั้งหมดที่กล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นว่าปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานในประเทศไทยนั้นมีความสลับซับซ้อนและสภาพปัญหาที่หลากหลาย ดังนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้มาตรการต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและยาว เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาคือขอทานในประเทศไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ในส่วนภาคสังคมนั้นตลอดรอบปีที่ผ่านมา ถือว่าคนในสังคมมีความตระหนักต่อปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนจากสถิติการรับแจ้งเบาะแสการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานของโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน มูลนิธิกระจกเงา ซึ่งมีสถิติการรับแจ้งเบาะแสตลอดรอบปี ๒๕๕๗ สูงถึง ๔๐๔ รายเลยทีเดียว แต่อย่างไรก็ตามในส่วนของการประสานเบาะแสไปยังเจ้าหน้าที่ตำรวจทางเบอร์ฉุกเฉิน ๑๙๑ นั้น ยังคงมีเสียงสะท้อนจากคนในสังคมมาโดยตลอดว่ามีการดำเนินการที่ค่อนข้างล่าช้าหรือบางท้องที่ก็เพิกเฉยในการลงตรวจสอบอย่างสิ้นเชิง ซึ่งย่อมแสดงให้เห็นว่ากลไกในการคุ้มครองสิทธิเด็กในประเทศไทยยังคงต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขต่อไป เพราะตราบดีที่คนในสังคมนั้นให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสไปยังหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องแล้ว แต่กลับไม่ได้รับความร่วมมือในการลงพื้นที่ตรวจสอบและช่วยเหลือเด็กเลย ย่อมทำให้เกิดความเบื่อหน่ายที่จะให้ความร่วมมือในการแจ้งเบาะแสต่อไป ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อ การแก้ไขปัญหาคือเด็กขอทานในระยะยาวอย่างแน่นอน แต่อย่างไรก็ตามในช่วงปลายปี ๒๕๕๗ นั้นทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการจัดประชุมเพื่อจัดทำร่างบันทึกความร่วมมือ (MOU) ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อร่วมกันในการประสานข้อมูลเบาะแสปัญหาสังคมใน ๔ ด้าน คือ ปัญหาการค้ามนุษย์ การใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ การตั้งครรภ์ไม่พร้อมและการใช้แรงงานเด็ก ซึ่งบันทึกข้อตกลงดังกล่าวนี้ ยังคงอยู่ในเพียงขั้นตอนการหารือเบื้องต้นกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น โดยคาดว่าในปี ๒๕๕๘ จะได้มีการผลักดันบันทึกข้อตกลงฉบับนี้ให้เกิดขึ้นและสามารถใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างแท้จริงต่อไป นอกจากนี้มาตรการจัดระเบียบคนขอทานและการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือแล้ว ทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ยังมีแนวทางที่จะแก้ไขพระราชบัญญัติ

ควบคุมขอทาน พ.ศ. ๒๔๘๔ อีกด้วย ซึ่งคาดว่าเนื้อหาที่จะมีการปรับปรุงนั้นน่าจะเป็นเรื่องการยกเว้นกลุ่มวณิพกว่ามีไซ้ขอทาน เนื่องจากหลายครั้งที่มีมาตรการกวาดล้างขอทานนั้น กลุ่มวณิพกมักได้รับผลกระทบอยู่เสมออันเนื่องมาจากข้อกำหนดเดิมที่ระบุว่าพฤติกรรมการร้องเพลงเรียไรเงินนั้นถือเป็นรูปแบบการขอทานอย่างหนึ่ง ซึ่งยังคงต้องติดตามกันต่อไปว่าการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้จะสามารถดำเนินการได้แล้วเสร็จเมื่อใด เพราะที่ผ่านมายังคงอยู่ในขั้นตอนการหารือเกี่ยวกับการแก้ไขพระราชบัญญัติฉบับนี้เท่านั้น อีกทั้งในปี ๒๕๕๗ นี้ทางรัฐบาลยังได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคนขอทานขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาสภาพปัญหาคนขอทานเพื่อวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมายอีกด้วย ซึ่งทางโครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน มูลนิธิกระจกเงา มีความคาดหวังว่าคณะกรรมการชุดนี้ว่าจะมีส่วนในการผลักดันประเด็นการแก้ไขปัญหาคานำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานในเชิงนโยบายให้มากยิ่งขึ้นต่อไป สำหรับการคาดการณ์ต่อปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานรอบปี ๒๕๕๘ นั้น โครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน มูลนิธิกระจกเงา คาดว่าปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานจะยังคงได้รับความสนใจจากหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ต่อไป เนื่องจากเป้าประสงค์ใหญ่ของรัฐบาล คือ การผลักดันให้ประเทศไทยได้รับการจัดระดับการค้ามนุษย์จากทางสหรัฐอเมริกาให้ขึ้นไปที่ ระดับ ๒ (Tier ๒) นั่นเอง นอกจากนี้ในรอบปี ๒๕๕๗ นี้ยังคงมีประเด็นที่ค้างคาอีกมากมาย ทั้งเรื่องการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ของทางกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแก้ไขพระราชบัญญัติควบคุมขอทาน พ.ศ. ๒๔๘๔ ซึ่งคาดว่าน่าจะมีผลชัดเจนในปี ๒๕๕๘ นี้ทั้งหมด ท้ายที่สุดนี้โครงการรณรงค์ยุติธุรกิจเด็กขอทาน มูลนิธิกระจกเงา เห็นว่าช่วงปลายปี ๒๕๕๘ นี้ ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) แล้ว ซึ่งหลายฝ่ายคาดการณ์กันว่าปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานน่าจะมีจำนวนเพิ่มขึ้นอันเนื่องมาจากการนำเข้าแรงงานข้ามชาติที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง ดังนั้นตราบไต่ที่ภาครัฐยังคงละเลยไม่วางมาตรการหรือระบบในการแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง ตราบนั้นปัญหาการนำเด็กมาเป็นเครื่องมือในการขอทานย่อมมีโอกาสที่จะเพิ่มจำนวนขึ้นจนยากที่จะแก้ไขได้ในอนาคตอันใกล้นี้อย่างแน่นอน

ภาคผนวก

(๑) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(นายมนต์เชียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๒) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ควบคุมการขอทาน พ.ศ.

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

(นายมนเทียร บุญตัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

(๑)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 ปฏิบัติหน้าที่
 สำนักงานเลขาธิการสภานิติบัญญัติแห่งชาติ
 เลขรับ 2194
 วันที่ 3 ส.ค. 2558
 เวลา 14.53 น.

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ถนนอุทองใน คลุม กทม. ๑๐๓๐๐

๓ มีนาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

ข้าพเจ้า นายมณฑิร บุญตัน และคณะสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้มีรายชื่อแนบท้ายนี้ ขอเสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ. พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติมาเพื่อโปรดนำเสนอสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พิจารณาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ มาตรา ๑๔ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วยตามแนบท้ายนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายมณฑิร บุญตัน)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ หมายเลขสมาชิก ๑๐๗

รับที่ ๒๐๑, ๒๔ วันที่ ๓ ส.ค. ๕๘
 เวลา ๑๕.๒๐ น. พ.ร.พ.
 สำนักงานประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
 วันที่ ๒๐ เม.ย. ๕๘ เวลา ๑๕.๓๗
 สำนักงานประชุม

กลุ่มงานพระราชบัญญัติ
 รับที่ ๑๒ , ๒๕๕๘
 วันที่ ๓ ส.ค. ๕๘
 เวลา ๑๕.๓๗

สำนักงานประชุม

(โปรดพลิก)

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอ
ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

(ลงชื่อ) น.อ.อ. น.อ. อ. อ. อ. ผู้เสนอ
(น.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๑๑๑ ✓

(ลงชื่อ) น.อ.อ. อ. อ. อ. ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๐๑๓ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ส.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๑๓๕ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๑๖๗ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(น.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๐๒๔ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๑๕๔ ✓

(ลงชื่อ) ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ. ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๐๓๘ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๗๕ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๐๙๗ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(ท.อ.อ.อ. อ. อ. อ.)
หมายเลขสมาชิก ๑๒๕ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๑๘๑ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๑๑๕ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๑๖ ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก ๑๒๓ ✓

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอ
ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ.

(ลงชื่อ) พระยา... ผู้เสนอ
(ยุทธนา ศักยวงษ์)
หมายเลขสมาชิก 113 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(ประวิทย์ ขวัญมิตร)
หมายเลขสมาชิก 081 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 147 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 004 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 194 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 178 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 004 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 093 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 134 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 175 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก ... ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 199 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 112 ✓

(ลงชื่อ) ... ผู้เสนอ
(...)
หมายเลขสมาชิก 074 ✓

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติผู้ร่วมเสนอ
ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขทาน พ.ศ.

(ลงชื่อ) นาย ส. ส. ผู้เสนอ
(นาย ส. ส.)
หมายเลขสมาชิก 91 ✓

(ลงชื่อ) นาย ก. ก. ผู้เสนอ
(นาย ก. ก.)
หมายเลขสมาชิก 121 ✓

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

(ลงชื่อ) ผู้เสนอ
(.....)
หมายเลขสมาชิก

นาย ก. ก.
นาย ข. ข.
นาย ค. ค.
นาย ง. ง.

(๕)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทาน

เหตุผล

เนื่องด้วยปัจจุบันการขอทานมีลักษณะของการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากผู้ซึ่งอาศัยความอ่อนด้อยทางร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ หรือสภาพจิตใจของบุคคลอื่น อันส่งผลให้เกิดความเสียหายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ประกอบกับพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้บุคคลซึ่งกระทำการใด ๆ ให้ผู้อื่นกระทำการขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รับโทษทางอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๒)

ร่าง

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการขอทาน

พ.ศ.

.....
.....
.....

.....
.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการขอทาน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับกับการปฏิบัติอื่นเป็นกิจวัตรตามศาสนา
นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา

มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค้การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(โปรดพลิก)

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าของคณะผู้บริหารท้องถิ่น สำหรับในเขต

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่มีชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งให้มีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

มาตรา ๖ ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน

การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ ให้ถือว่าเป็นการขอทาน

(๑) การขอทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวาจา ข้อความ หรือแสดงกิริยาอาการใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใด หรือด้วยทรัพย์สินใด แต่ไม่รวมถึงการขอกันฐานญาติมิตร หรือการเรียกรไต่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียกร

(๒) การกระทำใดเพื่อให้ผู้อื่นเกิดความสงสารและมอบทรัพย์สินให้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใดหรือด้วยทรัพย์สินใด

มาตรา ๘ การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ โดยขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ชมหรือผู้ฟังจะสมัครใจให้ มิให้ถือว่าเป็นการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๙

มาตรา ๙ ผู้ใดประสงค์จะเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ ตามมาตรา ๘ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เพื่อให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกไปรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นอาจกำหนดหลักเกณฑ์หรือวางระเบียบเกี่ยวกับสถานที่ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ และการเล่นหรือการแสดงความสามารถเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพ ลักษณะ หรือประเพณีท้องถิ่นได้

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับกับการเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในงานรื่นเริงสาธารณะ หรือในงานนันทนาการ หรือในงานอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้กระทำได้โดยไม่ต้องแจ้ง แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่ผู้ที่ทำการขอตานเป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการหรือ
ทุพพลภาพ ผู้เจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดูและไม่มีทาง
เลี้ยงชีพอย่างอื่น หรือผู้ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ถือเป็นคนไร้ที่พึ่งและได้รับความคุ้มครองตาม
กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง

มาตรา ๑๑ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน
หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒ ผู้ใดใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน ยุงส่งเสริม หรือกระทำด้วยวิธีการอื่นใด
ให้ผู้อื่นขอตาน หรือนำบุคคลอื่นมาเป็นประโยชน์ในการขอตานของตน ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำความดังต่อไปนี้ ต้องระวางโทษจำคุก
ไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

(๑) กระทำต่อบุคคลอายุต่ำกว่าสิบแปดปี

(๒) กระทำต่อผู้สูงอายุ ผู้เจ็บป่วย คนพิการหรือทุพพลภาพ หรือหญิงมีครรภ์

(๓) ร่วมกันกระทำหรือกระทำกับบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๔) กระทำโดยนำผู้อื่นจากภายนอกราชอาณาจักรให้มาขอตานในราชอาณาจักร

(๕) กระทำโดยผู้ปกครองดูแลของผู้ที่ทำการขอตาน

(๖) กระทำโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ดูแลหรือให้คำปรึกษาบุคคล

ตาม (๑) หรือ (๒)

(๘) กระทำโดยใช้กำลังบังคับต่อผู้ที่ทำการขอตานหรือกระทำต่อบุคคลในครอบครัว
ของผู้ที่ทำการขอตาน

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง (๑) (๒) (๓) และ (๕) ไม่ใช่บังคับกับการกระทำ
ระหว่างบุพการีและผู้สืบสันดานโดยมิได้มีลักษณะเป็นการบังคับหรือชูเชิญ

มาตรา ๑๓ ผู้ใดเล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะตามมาตรา ๘
โดยไม่แจ้งตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๔ ผู้ซึ่งได้แจ้งต่อพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง หรือผู้ซึ่ง
ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๘ วรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่ออกตามมาตรา ๘
ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๕ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีโทษปรับสถานเดียว หรือเป็นความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท ให้อธิบดีหรือผู้ซึ่ง อธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบได้ และเมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระค่าปรับตามจำนวน ที่เปรียบเทียบภายในระยะเวลาที่กำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา

มาตรา ๑๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน
พ.ศ.

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ.

สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ โดยมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

เนื่องด้วยปัจจุบันการขอทานมีลักษณะของการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จากผู้ซึ่งอาศัยความอ่อนด้อยทางร่างกาย สติปัญญา ความสามารถ หรือสภาพจิตใจของบุคคลอื่น อันส่งผลให้เกิดความเสียหายและความสงบเรียบร้อยของประเทศ ประกอบกับพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พุทธศักราช ๒๔๘๔ ได้ใช้บังคับมานานแล้ว บทบัญญัติต่าง ๆ ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรที่จะได้มีการกำหนดให้มีการจัดระเบียบเกี่ยวกับการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมทั้งกำหนดให้บุคคลซึ่งกระทำการใด ๆ ให้ผู้อื่นกระทำการขอทานตามสถานที่ต่าง ๆ ได้รับโทษทางอาญา เพื่อเป็นการคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลดังกล่าวมิให้ตกเป็นเครื่องมือในการแสวงหาประโยชน์ของผู้อื่น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๑. กำหนดให้การปฏิบัติอันเป็นกิจวัตรตามศาสนา นิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนาไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๔)

๒. กำหนดให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการมีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบในการสงเคราะห์และการควบคุมการขอทานตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๖)

๓. กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดทำการขอทาน และกำหนดให้การกระทำความดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นการขอทาน (ร่างมาตรา ๗)

(๓.๑) การขอทรัพย์สินของผู้อื่นด้วยวาจา ข้อความ หรือแสดงกิริยาอาการใด ๆ หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใด หรือด้วยทรัพย์สินใด แต่ไม่รวมถึงการขอกันฐานญาติมิตร หรือการเรียไครตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการเรียไคร

(๓.๒) การกระทำความใดเพื่อให้อื่นเกิดความสงสารและมอบทรัพย์สินให้ โดยมีได้มีการตอบแทนด้วยการทำงานอย่างใดหรือด้วยทรัพย์สินใด

๔. กำหนดให้การเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะ โดยขอรับทรัพย์สินตามแต่ผู้ชมหรือผู้ฟังจะสมัครใจให้ มิให้ถือว่าเป็นการขอทาน แต่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด ทั้งนี้ ได้กำหนดยกเว้นไว้สำหรับการเล่นดนตรีหรือการแสดงความสามารถอื่นใดในงานรื่นเริงสาธารณะ งานนักชดถุกษ์ หรืองานอื่นใดที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศ กรณีดังกล่าวไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๘ และร่างมาตรา ๙)

๕. กำหนดให้ผู้ที่ทำการขอทานที่เป็นเด็ก ผู้สูงอายุ คนวิกลจริต คนพิการหรือทุพพลภาพ ผู้เจ็บป่วยซึ่งไม่สามารถประกอบอาชีพได้ คนไม่มีญาติมิตรอุปการะเลี้ยงดูและไม่มีทางเลี้ยงชีพอย่างอื่น หรือผู้ซึ่งอยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้ถือเป็นคนไร้ที่พึ่งและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่ง (ร่างมาตรา ๑๐)

๖. กำหนดบทกำหนดโทษสำหรับผู้ทำการขอทาน และผู้ใช้ บังคับ ชูเชิญ จ้าง วาน หรือยุยงส่งเสริม หรือกระทำได้ด้วยวิธีการอื่นใดให้ผู้อื่นขอทาน หรือนำบุคคลอื่นมาเป็นประโยชน์ในการขอทานของตน (ร่างมาตรา ๑๑ และร่างมาตรา ๑๒)

๗. กำหนดบทกำหนดโทษสำหรับผู้เล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถอื่นใดในที่สาธารณะโดยไม่แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ผู้ที่เล่นดนตรีหรือแสดงความสามารถในที่สาธารณะซึ่งได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว หรือได้รับการยกเว้นไม่ต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือระเบียบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด และผู้ซึ่งไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด (ร่างมาตรา ๑๓ และร่างมาตรา ๑๔)

๘. กำหนดให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบในความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว และความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท (ร่างมาตรา ๑๕)

"การตราพระราชบัญญัติของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ"

"พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชบัญญัติโดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ร่างพระราชบัญญัติจะเสนอได้ก็แต่โดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติร่วมกันจำนวนไม่น้อยกว่า ยี่สิบห้าคน หรือคณะรัฐมนตรี หรือสภาปฏิรูปแห่งชาติตามมาตรา ๓๑ วรคสอง แต่ร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวด้วยการเงินจะเสนอได้ก็แต่โดยคณะรัฐมนตรี

ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินตามวรรคสอง หมายความว่าร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการตั้งขึ้น ยกเลิก ลด เปลี่ยนแปลง แก้ไข ผ่อน หรือวางระเบียบการบังคับอันเกี่ยวกับภาษีหรืออากร การจัดสรร รับ รักษา หรือจ่ายเงินแผ่นดิน หรือการโอนงบประมาณรายจ่ายของแผ่นดิน การกู้เงิน การค้ำประกัน หรือการใช้จ่ายเงินกู้ หรือการดำเนินการที่ผูกพันทรัพย์สินของรัฐ หรือเงินตรา

ในกรณีเป็นที่สงสัยว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับการเงินหรือไม่ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นผู้วินิจฉัย

ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติหรือสภาปฏิรูปแห่งชาตินั้น คณะรัฐมนตรีอาจขอรับไปพิจารณา ก่อนสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะรับหลักการก็ได้

การตราพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญให้กระทำโดยวิธีการที่บัญญัติไว้ในมาตรา นี้ แต่การเสนอร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้กระทำโดยคณะรัฐมนตรีหรือผู้รักษาการตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้น"

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗, มาตรา ๑๔)